

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ και ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Τομεακών
ΕΠ
του ΕΤΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού
 Προγράμματος ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ,
 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ και ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
 Μονάδα Β1
 Μεσογείων 56
 115 27 Αθήνα

Ευρωπαϊκή Ένωση
 Ευρωπαϊκό Ταμείο
 Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, **11 Ιανουαρίου 2018**
 Α.Π.: **123 / Β1 / 22**

ΑΠΟΦΑΣΗ

Θέμα: Έγκριση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη Δράση “Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»”

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α' 98).
2. Τον Ν. 4314/2014 (Α' 265) «Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.06.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
3. Τον Ν. 4310/2014 (Α' 258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
4. Τον Ν. 4386/2016 «Ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (Β' 83), όπως ισχύει.
5. Το Π.Δ. 123/2016 (Α' 208) «Ανασύσταση και μετονομασία του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανασύσταση του Υπουργείου Τουρισμού, σύσταση Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής και Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης, μετονομασία Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».
6. Το Π.Δ. 147/2017 (ΦΕΚ Α' 192) «Οργανισμός του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης».
7. Το Π.Δ. 125/2016 (Α' 210) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
8. Την Π.Α. Υ197/2016 (Β' 3722) «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, Αλέξανδρο Χαρίτση».
9. Τον υπ. αριθμ. 34686/27.03.2015 (ΥΟΔΔ 178) Διορισμό της μετακλητής Ειδικής Γραμματέως της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Τομεακών Ε.Π. του ΕΤΠΑ και ΤΣ.
10. Την με Α.Π. 67743/ΕΥΘΥ 615/24.06.2015 (Β' 1248) Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού “Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία” του άρθρου 5 παρ. 1 του Ν.4314/2014 και κατάργηση της με αριθμ. 1121/408Δ/Φ03/2012 (Β' 655) κοινής υπουργικής απόφασης.

11. Την με Α.Π. 113091/05.11.2015 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Ανάθεση αποκλειστικών καθηκόντων Προϊσταμένης της Ε.Υ.Δ ΕΠΑνΕΚ» (ΑΔΑ: Ω01Λ4653Ο7-Κ2Φ).
12. Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020, αρ. απόφασης C(2014)3542 final/23.05.2014.
13. Την με Α.Π. 177229/ 15.12.2014 Κοινή Υπουργική Απόφαση για την έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020» (ΑΔΑ: 7ΠΧΒ0-2ΥΜ).
14. Την με αριθμό C(2014) 10162 final/18.12.2014 Εκτελεστική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση ορισμένων στοιχείων του επιχειρησιακού προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» στην Ελλάδα, (CCI 2014GR16M2OP001).
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του υπ. αρ. 1080/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου.
16. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 της Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.
17. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 480/2014 της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2014 «για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού Κοινών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΤΣ, το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘ&Α και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ, το ΤΣ και το ΕΤΘ&Α».
18. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 821/2014 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2014, περί καθορισμού κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις λεπτομέρειες για την μεταβίβαση και διαχείριση των συνεισφορών των προγραμμάτων, την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις πράξεις και το σύστημα καταγραφής και αποθήκευσης των δεδομένων.
19. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»).
20. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
21. Την ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2014/C 198/01).
22. Την με αρ. πρωτ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 Υπουργική Απόφαση τροποποίησης και αντικατάστασης της 81986/ΕΥΘΥ712/31-07-2015 Υπουργικής Απόφασης «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (Β' 3521).
23. Την Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
24. Το με Α.Π. 12078/ΕΥΘΥ/1150/25.11.2015 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση», όπως ισχύει.

25. Την Κ.Υ.Α. 82193/ΕΥΣΣΑ 1810/04.08.2015 (Β' 1862) με την οποία εγκρίνεται η «Εθνική Στρατηγική ΕΤΑΚ για την Έξυπνη Εξειδίκευση 2014- 2020», όπως ισχύει.
26. Το με Α. Π. 4843/119432/03.11.2015 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Αγροτικής Πολιτικής και Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων με θέμα: «Κριτήριο Διαχωρισμού».
27. Την με Α.Π. 126829/ΕΥΘΥ1217/08.12.2015 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του Κρατικού Προϋπολογισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4314/2014» (Β' 2784).
28. Την με ΑΠ 49939/ΕΥΚΕ1942/13.05.2016 εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Κρατικές ενισχύσεις και δημόσια χρηματοδότηση ερευνητικών οργανισμών – Ερευνητικών υποδομών και Α.Π. 115970/ΕΥΚΕ203/13.11.2015 «Κρατικές ενισχύσεις και RIS3» όπως ισχύει.
29. Την με Α.Π. 74391/ΕΥΚΕ2634/13.07.2016 Εγκύκλιος της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
30. Την με Α.Π. 7923/1890Α1/21.12.2016 Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης (ΦΕΚ Β 4419/30.12.2016) «Ορισμός της ΓΓΕΤ ως Ενδιάμεσου Φορέα του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» - Ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης για τις Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ», όπως διορθώθηκε στο ΦΕΚ Β 124/24.01.2017.
31. Το με Α.Π. 127093/ΕΥΘΥ 813/30.11.2016 έγγραφο της ΕΥΘΥ με θέμα: «Μακροχρόνιες υποχρεώσεις για δράσεις Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020».
32. Την από 25.06.2015 απόφαση της 1ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 01-1b-1.1-01: Δράσεις για την προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Έρευνα και Καινοτομία, όπως τροποποιήθηκε με την από 13.10.2016 απόφαση της 2ης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».
33. Την με Α.Π. 2935/763^Α1/19.06.2017 απόφαση με γραπτή διαδικασία (18η) της Επιτροπής Παρακολούθησης του Ε.Π. «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των ερευνητικών έργων στο πλαίσιο των ειδικών δράσεων «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ».
34. Το με Α.Π.42649/ΕΥΚΕ 5351/10-04-2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Διευκρινίσεις σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. Ε. Ε. 651/2014, ως προς τον χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής».
35. Την με αρ. πρωτ. 68303/ΕΥΚΕ 5821/19.06.2017 (Α.Π. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 2945/19.06.2017) γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ).
36. Το με Α.Π. 92415/ΕΥΚΕ6282/28.08.2017 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα: «Οδηγίες και Παρότρυνση Τήρησης Διαδικασιών προς Φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση Κρατικών Ενισχύσεων».
37. Την με Α.Π.ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 3402/2769/Α2/10.07.2017 (α/α ΟΠΣ 2335 και κωδικό 011ΚΕ) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με θέμα: «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων στη Δράση "Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»", ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (ΑΔΑ Ψ40Μ465ΧΙ8-ΘΥΘ).
38. Το υπ' αριθμόν 150086/Ι2/11.09.2017 (Α.Π.ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 4384/12.09.2017 αίτημα τροποποίησης της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη δράση "Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»
39. Την με Α.Π. 4419/1406/Α2/13.09.2017 σύμφωνη γνώμη της Μονάδας Α2 για την πρώτη τροποποίηση της πρόσκλησης.
40. Την με Α.Π.ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 4534/Β1/1023/18.09.2017 (α/α ΟΠΣ 2335 και κωδικό 011ΚΕ) 1ης τροποποίησης της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με θέμα : «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων στη

Δράση “Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»”, ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (ΑΔΑ ΛΦ465ΧΙ8-Ω8Ω).

41. Το υπ’ αριθμόν 183620/Ι2Α/27.10.2017 (Α.Π.ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 5444/1216/30.10.2017) δεύτερο αίτημα τροποποίησης της πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης στη δράση “Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»”
42. Την με αρ. πρωτ. 122538/ΕΥΚΕ 6715/8.11.2017 (Α.Π. ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 5769/8.11.2017) γνώμη της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) για την δεύτερη τροποποίηση της πρόσκλησης.
43. Την με Α.Π.5770/1748/Α2/8.11.2017 σύμφωνη γνώμη της Μονάδας Α2 για την δεύτερη τροποποίηση της πρόσκλησης.
44. Την με Α.Π.ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ 5963/Β1/1346/15.11.2017 2^η τροποποίηση της απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με θέμα : «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων στη Δράση “Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»”, ΕΣΠΑ 2014 – 2020 (ΑΔΑ ΩΒΞΗ465ΧΙ8-ΚΝΑ).
45. Το αρχείο των Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων που υποβλήθηκε με το υπ’αριθμόν 220640/12/14.12.2017 έγγραφο της ΓΓΕΤ (Α.Π.ΕΥΔ/ΕΠΑΝΕΚ 6747/14.12.2017).
46. Την με Α.Π. 6961/1960/Α2/20.12.2017 σύμφωνη γνώμη της Μονάδας Α2 για την έγκριση του αρχείου των Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων για τις Έιδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»”
47. Το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Την έγκριση του αρχείου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη Δράση “Ειδικές Δράσεις «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»” που υποβλήθηκε με το υπ’ αριθμόν 220640/12/14.12.2017 έγγραφο της ΓΓΕΤ, και έχουν αναρτηθεί στις ιστοσελίδες <http://www.antonistikitita.gr> και <http://www.gsrt.gr> για την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης της δράσης και των Παραρτημάτων αυτής, και όπως αναφέρεται στο Παράρτημα Ι της παρούσης.

Ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης

Αλέξανδρος Χαρίσης

Συνημμένα:

Παράρτημα Ι: Αρχείο Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, κ. Α. Χαρίση
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, κ. Π.Κορκολή
- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων κ. Κ. Φωτάκη
- Γραφείο Γενικής Γραμματέως Έρευνας & Τεχνολογίας, κας Μ. Κυπριανίδου
- Γενική Γραμματεία Έρευνας & Τεχνολογίας, Δ/ση Ι2 Υποστήριξης Δράσεων Έρευνας και Καινοτομίας, Τμήμα Α΄ Σύνδεσης Έρευνας και Παραγωγής

Εσωτερική διανομή:

- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ
- Γραφείο Προϊσταμένης ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ
- Μονάδες Α1, Α2, Β1, Γ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
ΣΥΧΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ – ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

**ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» - «ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ
ΥΛΙΚΑ» - «ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»**

1. Ερώτημα: Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι φορείς της δράσης;

Απάντηση: Οι επιλέξιμοι δικαιούχοι για υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στο πλαίσιο της δράσης είναι:

- i. Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων
- ii. Επιχειρήσεις
- iii. Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται α/ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή β/ως Επιχειρήσεις. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν και οι Φορείς Πολιτισμού.

Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται, ανάλογα την ειδική δράση, από σύμπραξη:

- Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων και υφιστάμενων επιχειρήσεων,
- Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων,
- Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, υφιστάμενων επιχειρήσεων και φορέων πολιτισμού.

Επιπλέον, στη σύμπραξη δύναται να συμμετέχει μία (ή περισσότερες) οντότητα/ες που ανήκει στους Λοιπούς Φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή ως επιχειρήσεις.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

2. Ερώτημα: Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι ΚΑΔ που θα πρέπει να διαθέτει μια ενδιαφερόμενη επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν έχουν ορισθεί επιλέξιμοι και μη επιλέξιμοι Κωδικοί Αριθμοί Δραστηριότητας (ΚΑΔ) για τη δράση και συνεπώς δεν υπάρχει περιορισμός στους ΚΑΔ των ασκούντων επαγγελματική δραστηριότητα δυνητικών δικαιούχων (επιχειρήσεων). Κατά την συμπλήρωση της Αίτησης Χρηματοδότησης όμως επιλέγεται ο σχετικότερος με το έργο ΚΑΔ.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

3. Ερώτημα: Ποια είναι η διαδικασία και ποιος υποβάλλει την αίτηση χρηματοδότησης;

Απάντηση: Οι αιτήσεις χρηματοδότησης υποβάλλονται από τους δυνητικούς δικαιούχους υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΠΣΚΕ) στα ελληνικά, στη διεύθυνση: <http://www.ependyseis.gr/mis>. Για τα συνεργατικά έργα η αίτηση χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ υποβάλλεται από το Συντονιστή του έργου, ενώ για τα μη συνεργατικά έργα από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του έργου. Κατά τη φάση της υποβολής δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά). Για την υποβοήθηση των δυνητικών δικαιούχων στην υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης μέσω του ΠΣΚΕ, η ΓΓΕΤ έχει αναπτύξει Εγχειρίδιο ΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης στη δράση, το οποίο είναι αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΓΓΕΤ (www.gsrt.gr).

[Βλ. Ενότητα 8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα 9 – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII - ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (υπόδειγμα) και ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ

ΠΣΚΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ»-«ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ»-«ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ»]

4. **Ερώτημα:** Ποιος ο τρόπος υπολογισμού του ποσού απόσβεσης για «όργανα και εξοπλισμό» που έχουν αγοραστεί στο πλαίσιο ενός έργου; Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να γίνει απόσβεση στο 100% της αξίας αγοράς;

Απάντηση: Ο υπολογισμός των αποσβέσεων του επιστημονικού και ερευνητικού εξοπλισμού που θα χρησιμοποιηθεί στο πλαίσιο του έργου γίνεται με συντελεστή 40% σε ετήσια βάση σύμφωνα με το άρθρο 24 του Ν. 4172/2013. Η διάρκεια ολοκλήρωσης της απόσβεσής του είναι 2,5 έτη από την ημερομηνία κτίσης του. Η εν λόγω διάταξη αφορά τόσο τους ιδιωτικούς, όσο και τους δημόσιους φορείς που συμμετέχουν στην δράση. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες απόσβεσης για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται (όργανα και εξοπλισμός) για το έργο. Εάν η αποσβέσιμη αξία ενός περιουσιακού στοιχείου του δικαιούχου είναι μικρότερη από χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ, το εν λόγω στοιχείο μπορεί να αποσβεστεί εξ ολοκλήρου μέσα στο φορολογικό έτος που αποκτήθηκε το περιουσιακό στοιχείο.

Ο επιστημονικός και ερευνητικός εξοπλισμός είναι αυτός που ορίζεται στην ΚΥΑ αριθ. 109343/1/2017, ΦΕΚ Β 2351/11.7.2017.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

5. **Ερώτημα:** Το μουσείο "....." του Δήμου "....." είναι φορέας πολιτισμού;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης και μόνο για την ειδική δράση ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ ως φορέας πολιτισμού νοείται συγκεκριμένα:

α) Υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού, όπως αυτή ορίζεται συγκεκριμένα στα άρθρα 18 έως 29 του Π.Δ. 104, ΦΕΚ Α 171/28.08.2014 ή

β) Εποπτευόμενος φορέας του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού (ΥΠΠΟΑ).

Σημειώνεται ότι:

- Για την υποβολή αίτησης χρηματοδότησης στην ειδική δράση ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ είναι υποχρεωτική η συμμετοχή στη σύμπραξη φορέα πολιτισμού.

- Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών ένταξης διαπιστωθεί ότι ο δηλωθείς ως φορέας πολιτισμού στο ΠΣΚΕ δεν είναι Υπηρεσία ή Εποπτευόμενος φορέας του ΥΠΠΟΑ, απορρίπτεται το έργο συνολικά.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

6. **Ερώτημα:** Μπορεί η επιτροπή αξιολόγησης να προβεί σε περικοπή του προϋπολογισμού ενός δικαιούχου ή του έργου; Τι συμβαίνει εάν κριθεί από την επιτροπή ένας εκ των φορέων της σύμπραξης ότι δεν είναι μεταξύ των δυνητικών δικαιούχων τη δράσης;

Απάντηση: Έργο της επιτροπής αξιολόγησης είναι, μεταξύ άλλων, η αξιολόγηση της οικονομικής αρτιότητας και σημασίας των προτεινόμενων έργων και μπορεί να προβεί σε περικοπή του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, του προϋπολογισμού ενός δικαιούχου, μιας ενότητας εργασίας ή μιας κατηγορίας δαπάνης μετά από σχετική τεκμηρίωση αναφορικά με το εύλογο του κόστους.

Εάν κατά τη διαδικασία αξιολόγησης από την επιτροπή προκύπτει η συμμετοχή μη επιλέξιμου φορέα τότε η πρόταση θα απορρίπτεται. Εφιστάται η προσοχή στους ενδιαφερόμενους φορείς για την κάλυψη των όρων και προϋποθέσεων της πρόσκλησης αναφορικά με την επιλεξιμότητα των δυνητικών δικαιούχων.

(Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 10.1 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΤΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ)

7. **Ερώτημα:** Στην ειδική δράση **ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ** το προτεινόμενο έργο θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα σημεία της δεύτερης στήλης του Παραρτήματος IV ή μπορεί να αναφέρεται σε κάποια μόνο αυτά;

Απάντηση: Η δεύτερη στήλη αφορά διευκρινίσεις-επισημάνσεις και έχει υποστηρικτικό και βοηθητικό χαρακτήρα για τους δυνητικούς δικαιούχους. Όλες οι προτάσεις που θα υποβληθούν στην Ειδική Δράση **ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ**, θα πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο της περιοχής παρέμβασης «*Ανάπτυξη εξελιγμένων τεχνολογιών/τεχνικών και καινοτόμων μεθόδων/εργαλείων ανάλυσης, τεκμηρίωσης, συντήρησης, αποκατάστασης και προστασίας του ελληνικού πολιτιστικού αποθέματος*» με στόχο την ανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών, μεθόδων, πρωτότυπων ερευνητικών διατάξεων, νέων τεχνολογιών ή άλλων καινοτόμων εφαρμογών και διαδικασιών με πυλώνες παρέμβασης τη διάγνωση, συντήρηση, τεκμηρίωση και ανάδειξη μνημείων, έργων τέχνης, αντικειμένων και άλλων ιστορικών στοιχείων πολιτισμού.

[Βλ. Ενότητα 2- *ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ* και *ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΑ*]

8. **Ερώτημα:** Στη συγκεκριμένη Δράση υπολογίζεται η σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (*de minimis*) που έχει λάβει ένας φορέας δικαιούχος;

Απάντηση: Εφόσον αφορά άλλες δαπάνες δεν προσμετράται το ποσόν ενίσχυσης που έλαβε μέσω του καθεστώτος *de minimis*.

Αντίθετα οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 δεν σωρεύονται με οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (*de minimis*), που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται στο κεφάλαιο III (ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ) του ως άνω κανονισμού.

[Βλ. Ενότητα 1 - *ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ – ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ* και Ενότητα 7 - *ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΣΧΗΜΑ*]

9. **Ερώτημα:** Η επίδειξη των αποτελεσμάτων του έργου θα πρέπει να λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά στις εγκαταστάσεις του «φορέα πολιτισμού» ή σε οποιονδήποτε φορέα της σύμπραξης;

Απάντηση: Σύμφωνα με την ενότητα 2 της αναλυτικής πρόσκλησης τα αποτελέσματα/παραδοτέα του έργου (ανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών, μεθόδων, πρωτότυπων ερευνητικών διατάξεων, νέων τεχνολογιών ή άλλων καινοτόμων εφαρμογών και διαδικασιών) θα επιδειχθούν με την πιλοτική ανάπτυξη και λειτουργία σε πραγματικές συνθήκες προσβάσιμων στο κοινό επιδεικτικών εγκαταστάσεων σε χώρους, όπως μουσεία, μνημεία, ανοικτές ανασκαφές, εργαστήρια διάγνωσης και συντήρησης, τα οποία χρησιμοποιούν καινοτόμες τεχνικές (*open labs*). Σημειώνεται επίσης ότι αρμόδιος για την επιδεικτική εγκατάσταση είναι ο φορέας πολιτισμού. Κατά συνέπεια η επίδειξη των αποτελεσμάτων του έργου σε πραγματικές συνθήκες θα πρέπει να πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις του φορέα πολιτισμού.

Στην εξαιρετική περίπτωση που ο φορέας πολιτισμού δεν διαθέτει μουσεία, μνημεία, ανοικτές ανασκαφές, εργαστήρια διάγνωσης και συντήρησης τότε είναι δυνατόν η επιδεικτική εγκατάσταση να λάβει χώρα σε άλλον φορέα της σύμπραξης που διαθέτει τα ανωτέρω, υπό την ευθύνη όμως του φορέα πολιτισμού και θα αποτυπώνεται στο σχετικό συμφωνητικό συνεργασίας.

[Βλ. Ενότητα 2 *ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ*, Ενότητα 4 - *ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ* και Ενότητα 10.1 *ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ*]

10. **Ερώτημα:** Υπάρχει περιορισμός στην κατανομή του Π/Υ μεταξύ των εταίρων μιας σύμπραξης;

Απάντηση: Ναι, αναφορικά με την κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των εταίρων μιας σύμπραξης υφίσταται ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό του προϋπολογισμού (Π/Υ)

της/των επιχείρησης/ων επί του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, ως ακολούθως ανά ειδική δράση:

Ειδική Δράση	Ποσοστό Π/Υ επιχείρησης (εων) στο συνολικό Π/Υ του έργου
ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ (Α' Σχήμα)	≥ 40%
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	≥ 40%
ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ	≥ 20%

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

11. Ερώτημα: Από ποια κατηγορία περιφέρειας αντλεί την επιχορήγησή του ο κάθε δικαιούχος;

Απάντηση: Στο πλαίσιο της δράσης η ενίσχυση (δημόσια δαπάνη) κάθε δικαιούχου θα βαρύνει:

- α. στην περίπτωση επιχειρήσεων, τα κονδύλια της αντίστοιχης περιφέρειας στην οποία λειτουργεί νομίμως η επωφελούμενη παραγωγική μονάδα ή το παράρτημα της επιχείρησης που επωφελείται από το έργο, ανεξάρτητα από του πού βρίσκεται η έδρα της,
- β. στην περίπτωση ερευνητικών οργανισμών, την περιφέρεια στην οποία λειτουργεί νομίμως η αντίστοιχη σχολή, τμήμα/ ινστιτούτο,
- γ. στην περίπτωση φορέων πολιτισμού, την περιφέρεια στην οποία λειτουργεί νομίμως η αντίστοιχη Υπηρεσία ή ο εποπτευόμενος φορέας του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

[Βλ. Ενότητα 2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ]

12. Ερώτημα: Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες μετακίνησης μελών της ομάδας έργου που δεν αμείβονται;

Απάντηση: Σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 της ΥΑΕΚΕΔ (110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.16, ΦΕΚ Β' 3521) «Δαπάνες μετακίνησης προσωπικού του δικαιούχου ή άλλων φυσικών προσώπων, το κόστος απασχόλησης των οποίων δεν προσδιορίζεται και δεν συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό της πράξης με οποιοδήποτε τρόπο ή προσδιορίζεται ως μηδενικό, δεν είναι επιλέξιμες», κατά συνέπεια για μέλη της ομάδας έργου που δεν αμείβονται έστω με ελάχιστο ποσό δεν μπορούν να χρεωθούν δαπάνες μετακίνησης (συνέδρια, ημερίδες, μετακινήσεις στο πεδίο κλπ) στο έργο.

13. Ερώτημα: Μπορεί ένα νομικό πρόσωπο του εξωτερικού να είναι υπεργολάβος στο έργο;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς την ανάθεση υπεργολαβίας σε νομικό πρόσωπο του εξωτερικού. Σημειώνεται ότι η δαπάνη υπεργολαβίας προς νομικά πρόσωπα είναι επιλέξιμη μόνο για τις επιχειρήσεις. Στην κατηγορία δαπάνης 4. "ανάθεση έρευνας επί συμβάσει", προβλέπεται υπεργολάβος/νομικό πρόσωπο (με έδρα το εσωτερικό ή το εξωτερικό), του οποίου η δαπάνη όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% του συνολικού προϋπολογισμού της επιχείρησης, προκειμένου να παρέχει εξειδικευμένες υπηρεσίες. Στην Αίτηση Χρηματοδότησης πρέπει να τεκμηριώνεται κατάλληλα η «αναγκαιότητα» πρόσληψης του υπεργολάβου. Τονίζεται ότι η παροχή υπηρεσίας θα πραγματοποιείται μέσω σύμβασης που θα συναφθεί μεταξύ των δύο μερών, όπου θα υπάρχει περιγραφή του φυσικού αντικείμενου της έρευνας ή/και περιγραφή του προς ανάθεση ερευνητικού έργου. Οι συμβάσεις αυτές, όπως και όλες οι συμβάσεις που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της δράσης, πρέπει να φέρουν νόμιμη θεώρηση από τη φορολογική αρχή, εφόσον απαιτείται από την ισχύουσα νομοθεσία.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

14. Ερώτημα: Πότε υποβάλλονται τα δικαιολογητικά;

Απάντηση: Δεν κατατίθεται φυσικός φάκελος με τεκμηρίωση (δικαιολογητικά) κατά τη φάση υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Τα δικαιολογητικά θα υποβληθούν μετά την αξιολόγηση και την προσωρινή βαθμολογική κατάταξη και μόνον για τις δυνητικά εντασσόμενες προτάσεις. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία που θα κληθούν να υποβάλουν οι δυνητικά εντασσόμενοι δικαιούχοι παρουσιάζονται στο **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII** της πρόσκλησης.

[Βλ. Ενότητα 8 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ, Ενότητα 9 - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ**]

15. Ερώτημα: Μπορούν να αποτελούν ξεχωριστές ενότητες εργασίας η διαχείριση του έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων; Τι κατηγορία δραστηριότητας θα πρέπει να επιλεγεί για τις ενότητες αυτές στο ΠΣΚΕ;

Απάντηση: Η διαχείριση του έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δεν μπορούν να αποτελούν διακριτές Ενότητες Εργασίας, διότι σύμφωνα με τον εφαρμοζόμενο Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως ένα από τις επιλέξιμες κατηγορίες έρευνας ή μία από τις επιλέξιμες κατηγορίες δραστηριότητας της δράσης. Για την διαχείριση του έργου η αντίστοιχη ανθρωποπροσπάθεια επιμερίζεται στις Ενότητες Εργασίας.

Παρόμοια και η διάχυση των αποτελεσμάτων του έργου με το αντίστοιχο κόστος θα πρέπει να διαμοιράζεται στις σχετικές Ενότητες Εργασίας. Συχνά οι δραστηριότητες διάχυσης (π.χ. συμμετοχή σε συνέδριο/ημερίδα) σχετίζονται με ένα ή περισσότερα παραδοτέα και κατά συνέπεια στην αντίστοιχη Ενότητα Εργασίας θα αναφέρεται και η σχετική δραστηριότητα διάχυσης, ως ένα επιπλέον παραδοτέο.

[Βλ. Ενότητα 2 – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ και Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ]

16. Ερώτημα: Μπορεί μία επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός/λοιπός φορέας να υποβάλει περισσότερες από μία αιτήσεις χρηματοδότησης στη δράση ως εταίρος ή ως συντονιστής;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των Αιτήσεων Χρηματοδότησης που μπορεί να υποβάλει κάθε επιχείρηση/ερευνητικός οργανισμός/λοιπός φορέας -δυνητικός δικαιούχος της δράσης. Κάθε ένας εκ των ανωτέρω φορέων μπορεί να υποβάλει όσες προτάσεις κρίνει ότι μπορεί να υλοποιήσει αποτελεσματικά (είτε ως εταίρος είτε ως συντονιστής), εκτιμώντας το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό και τους λοιπούς αναγκαίους πόρους. Σημειώνεται όμως, ότι κατά την αξιολόγηση (Κριτήριο Α) εξετάζεται επισταμένως η “Αξιοπιστία των δικαιούχων και ικανότητα υλοποίησης του έργου”.

[Βλ. Ενότητα 4 ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 10.1 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ]

17. Ερώτημα: Μπορεί μία σύμπραξη επιχειρήσεων να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στη δράση;

Απάντηση: Μία σύμπραξη που αποτελείται μόνο από επιχειρήσεις δεν δύναται να υποβάλει αίτηση χρηματοδότησης στη δράση. Στο πλαίσιο της δράσης οι επιχειρήσεις μπορούν να συμμετέχουν σε συμπράξεις, ανάλογα την ειδική δράση, με Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή με Οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων και φορείς πολιτισμού και να υποβάλουν αιτήσεις χρηματοδότησης σε όλες τις ειδικές δράσεις, εκτός του σχήματος Β' της ειδικής δράσης ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ.

Ιδιαίτερα για την ειδική δράση ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

- Σε σύμπραξη 3 φορέων οι 2 είναι επιχειρήσεις
- Σε σύμπραξη 4 φορέων οι 2-3 είναι επιχειρήσεις
- Σε σύμπραξη 5 φορέων οι 3-4 είναι επιχειρήσεις
- Σε σύμπραξη 6 φορέων οι 3-5 είναι επιχειρήσεις

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

18. Ερώτημα: Πώς υπολογίζονται οι Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες;

Απάντηση: Στις Έμμεσες Λειτουργικές δαπάνες όλων των φορέων περιλαμβάνονται δαπάνες ενέργειας, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών, υπηρεσιών καθαριότητας, ενοικίων, διοικητικού προσωπικού και άλλες έμμεσες δαπάνες. Οι ως άνω δαπάνες καλύπτονται με τη μορφή απλοποιημένου κόστους, το οποίο ανέρχεται στο 15% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού. Οι άμεσες δαπάνες προσωπικού που χρησιμοποιούνται ως βάση υπολογισμού είναι αυτές που συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία Δαπάνες Προσωπικού (δεν συμπεριλαμβάνεται τυχόν ΦΠΑ, έστω κι αν αυτός είναι επιλέξιμη δαπάνη).

Τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στην υλοποίηση του έργου ως υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του Δικαιούχου.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ]

19. Ερώτημα: Από πότε είναι επιλέξιμες οι δαπάνες; Ποια θεωρείται ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών των έργων ορίζεται η επομένη της καταληκτικής ημερομηνίας ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων χρηματοδότησης της πρόσκλησης.

Ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης ένταξης των έργων.

[Βλ. Ενότητα 6.1 - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και Ενότητα 6.2 – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ]

20. Ερώτημα: Ο ιδιοκτήτης (φυσικό πρόσωπο) ατομικής επιχείρησης που συμμετέχει στην ομάδα έργου δικαιούται αμοιβής;

Απάντηση: Οι δαπάνες προσωπικού για την εργασία του ιδιοκτήτη ατομικής επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμες.

[Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

21. Ερώτημα: Μπορεί ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής του έργου να ταυτίζονται; Μπορούν να έχουν αυτόν τον ρόλο σε περισσότερα από ένα έργα;

Απάντηση: Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής του έργου επιτρέπεται να ταυτίζονται.

Δεν υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των έργων που μπορεί ένα φυσικό πρόσωπο να είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος ή Συντονιστής.

Κάθε ένας εκ των ανωτέρω φορέων μπορεί να υποβάλει όσες προτάσεις κρίνει ότι μπορεί να υλοποιήσει αποτελεσματικά (είτε ως εταίρος είτε ως συντονιστής), εκτιμώντας το απαιτούμενο ανθρώπινο δυναμικό και τους λοιπούς αναγκαίους πόρους. Σημειώνεται όμως, ότι κατά την αξιολόγηση (Κριτήριο Α) εξετάζεται επισταμένως η 'Αξιοπιστία των δικαιούχων και ικανότητα υλοποίησης του έργου'.

[Βλ. Ενότητα 8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ και Ενότητα 10.1 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ]

22. Ερώτημα: Τι εννοείται με την έκφραση «Το μέγιστο επιχορηγούμενο μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα ανέρχεται στο ποσό των 3000€» στις δαπάνες προσωπικού; Αφορά και το προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου; Ο ΦΠΑ περιλαμβάνεται στο όριο αυτό;

Απάντηση: Στην περίπτωση μόνιμου προσωπικού, το μικτό κόστος περιλαμβάνει τις εργοδοτικές εισφορές και αφορά το ημερολογιακό έτος δηλαδή 12 μήνες. Επομένως μικτό κόστος ανά άτομο το μήνα = (συνολικές αποδοχές ημερολογιακού έτους προ κρατήσεων + εργοδοτικές εισφορές ημερολογιακού έτους)/12. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που το ύψος της μηνιαίας αμοιβής για κάποιο άτομο υπερβαίνει τις 3.000 ευρώ, το μέγιστο επιχορηγούμενο κόστος από τη δράση μπορεί να ανέλθει μέχρι το ποσό των 3.000 ευρώ. Αναφορικά με το προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου, περιλαμβάνονται και οι εργοδοτικές εισφορές, εφόσον αυτό προβλέπεται στη σχετική σύμβαση. Ο ΦΠΑ (όπου αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σύμφωνα με την αναλυτική πρόσκληση της δράσης) περιλαμβάνεται στο όριο αυτό.

Για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

[Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

23. **Ερώτημα:** Μπορεί να υποβληθεί και να ενταχθεί τη δράση Αίτηση Χρηματοδότηση με προϋπολογισμό εκτός των ορίων που αναγράφονται στην πρόσκληση ανά ειδική δράση;

Απάντηση: Δεν θα είναι δυνατή η ολοκλήρωση της υποβολής μίας Αίτησης Χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ, αν ο συνολικός προϋπολογισμός της είναι μεγαλύτερος ή μικρότερος από αυτόν που προβλέπει η πρόσκληση ανά ειδική δράση.

[Βλ. Ενότητα 6.2 – ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΡΓΩΝ – ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ]

24. **Ερώτημα:** Στις συμβάσεις μίσθωσης έργου προβλέπεται η τήρηση φύλλων χρονοχρέωσης; Η αμειβόμενη εργασία πρέπει να είναι σύμφωνα με τις προσφερόμενες ώρες και όχι με παραδοτέα; Με ποιο τρόπο υπολογίζεται η αμοιβή του έκτακτου προσωπικού με σύμβαση μίσθωσης έργου και η τμηματική της καταβολή;

Απάντηση: Γενικά στις συμβάσεις μίσθωσης έργου δεν προβλέπεται η τήρηση μηνιαίων αναλυτικών απολογιστικών φύλλων χρονοχρέωσης δεδομένου ότι το συμβατικό αντικείμενο αφορά σε υλοποίηση και παράδοση έργου σχετιζόμενου με την επιχορηγούμενη πράξη.

Οι συμβάσεις μίσθωσης έργου δεν είναι συμβάσεις εργασίας, συνδέονται με τα παραδοτέα ή και τα σχετικά πακέτα εργασίας, η αξία των οποίων (συμβατικό τίμημα) εκτιμάται με βάση τον απαραίτητο για την υλοποίησή τους ανθρωποχρόνο.

Η τμηματική καταβολή μίας σύμβασης μίσθωσης έργου είναι επιλέξιμη εφόσον αντιστοιχεί σε ενδιάμεσο παραδοτέο της σύμβασης, το οποίο συμβάλλει στην υλοποίηση των ενδιάμεσων ή τελικών πακέτων εργασίας ή παραδοτέων του έργου-πράξης. Σε περίπτωση που τηρούνται φύλλα χρονοχρέωσης, η αμοιβή θα προκύπτει ως συνάρτηση του καταγεγραμμένου χρόνου απασχόλησης.

Για τις δαπάνες προσωπικού μίσθωσης έργου ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

25. **Ερώτημα:** Σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών ένταξης σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται η συμμετοχή της επιχείρησης στο έργο ή το έργο συνολικά;

Απάντηση: Σύμφωνα με την ενότητα 4 της αναλυτικής πρόσκλησης εξαιρούνται από τη συμμετοχή στη δράση οι προβληματικές επιχειρήσεις. Συνεπώς σε περίπτωση που κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών ένταξης σε ένα συνεργατικό σχήμα διαπιστωθεί ότι μια επιχείρηση είναι προβληματική, απορρίπτεται το έργο συνολικά. Ο ορισμός της προβληματικής επιχείρησης ορίζεται ρητά στο άρθρο 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 και διευκρινίζεται η εφαρμογή του στο Παράρτημα XIII της πρόσκλησης.

Μια επιχείρηση για να θεωρείται προβληματική θα πρέπει να υπάγεται σε μία τουλάχιστον από τις περιπτώσεις α-ε που ορίζονται στην παράγραφο 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014:

- Μια επιχείρηση για να θεωρείται ότι υπάγεται στις περιπτώσεις α και β του ως άνω Κανονισμού και, άρα, να θεωρείται προβληματική, θα πρέπει η τιμή που προκύπτει από τον Τύπο 1 του Παραρτήματος XIII της πρόσκλησης, με στοιχεία του τελευταίου οικονομικού έτους, να είναι κατώτερη του 0,5.
- Η επιχείρηση εφόσον υπάγεται στις γ-δ περιπτώσεις (πχ έχει λάβει ενίσχυση αναδιάρθρωσης ή έχει πτωχεύσει κλπ) τότε θεωρείται επίσης προβληματική.
- Στην περίπτωση μιας μεγάλης επιχείρησης για να θεωρείται ότι υπάγεται στην περίπτωση (ε) του ως άνω Κανονισμού και, άρα, να θεωρείται προβληματική, θα πρέπει για τα δύο προηγούμενα έτη, και οι 4 τιμές των Τύπων 2 και 3 του Παραρτήματος XIII της πρόσκλησης (2 τιμές για το τελευταίο έτος και δύο για το προτελευταίο) να είναι μη ευνοϊκές γι' αυτή. Επομένως εάν μία τουλάχιστον τιμή, που προκύπτει από τους Τύπους 2 ή 3 για τα δύο (2) προηγούμενα έτη, είναι ευνοϊκή για την επιχείρηση, τότε δεν θεωρείται προβληματική.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙΙ - Τα με αρ. πρωτ. 42649/ΕΥΚΕ5351/10.04.2017 και 64925/ΕΥΚΕ5796/09.06.2017 έγγραφα της ΕΥΚΕ σχετικά με ζητήματα εφαρμογής του Καν. 651/2014, ως προς το χαρακτηρισμό μιας επιχείρησης ως προβληματικής.]

26. Ερώτημα: Ποια είναι η διαφορά μεταξύ των συμβάσεων μίσθωσης έργου στην κατηγορία των δαπανών προσωπικού και των δαπανών έρευνα επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα;

Απάντηση: Η περίπτωση της μίσθωσης έργου (κατηγορία δαπανών 1. Δαπάνες προσωπικού) αφορά σε φυσικό πρόσωπο που εργάζεται υπό τις οδηγίες του δικαιούχου και, εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά, στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου. Ο τόπος εργασίας του φυσικού προσώπου, όπως και οι λοιπές συμβατικές υποχρεώσεις, προσδιορίζονται στη σύμβαση. Το αποτέλεσμα της εργασίας ανήκει στον δικαιούχο. Το κόστος για την αμοιβή του φυσικού προσώπου, δηλαδή το συμβατικό τίμημα, καθορίζεται με βάση τις προσφερόμενες ώρες εργασίας και δεν είναι σημαντικά διαφορετικό από αυτό που έχει ο δικαιούχος για προσωπικό του το οποίο εκτελεί παρόμοια καθήκοντα ή αν δεν έχει τέτοιο προσωπικό, από αυτό που απαντάται στην αγορά για παρόμοια θέση και εμπειρία. Το αντικείμενο της σύμβασης δεν καλύπτει πάγιες και διαρκείς ανάγκες του δικαιούχου.

Στην περίπτωση της έρευνας επί συμβάσει από φυσικά πρόσωπα (κατηγορία δαπανών 4.ι. Έρευνα επί συμβάσει), η υλοποίηση του τμήματος του έργου που αναλαμβάνει το φυσικό πρόσωπο υλοποιείται στην έδρα του ιδίου με χρήση των δικών του υποδομών. Είναι προφανές ότι για την συγκεκριμένη κατηγορία το φυσικό πρόσωπο θα πρέπει να ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα και κατά συνέπεια να λειτουργεί ως ατομική επιχείρηση τηρώντας τη φορολογική νομοθεσία. Επιπλέον, στην περίπτωση των συμβάσεων της κατηγορίας δαπανών «έρευνα επί συμβάσει» που θα υλοποιηθούν για λογαριασμό δημοσίων φορέων, ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ.

27. Ερώτημα: Απαιτείται ανοικτή διαδικασία για την επιλογή του έκτακτου προσωπικού (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου ή μίσθωσης έργου);

Απάντηση: Η επιλογή τυχόν έκτακτου προσωπικού για τις ανάγκες του έργου με οποιαδήποτε σχέση (σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου, σύμβαση μίσθωσης έργου, χορήγηση υποτροφίας), γίνεται τηρώντας την ισχύουσα νομοθεσία και τις γενικές αρχές της συνθήκης ΕΚ και ειδικά την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της διαφάνειας. Το ελάχιστο διάστημα ανοικτής πρόσκλησης ορίζεται σε 15 ημερολογιακές ημέρες. Το ακαδημαϊκό προσωπικό του δικαιούχου ή (το ακαδημαϊκό προσωπικό) τρίτων που η συμμετοχή του στο έργο θεωρείται ουσιώδης για την εκτέλεσή του, και δηλώνεται στην ομάδα έργου κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης και στη συνέχεια αξιολογείται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής

για τη χρηματοδότηση της πράξης, συμμετέχει σε αυτό χωρίς άλλη διαδικασία επιλογής. Ο όρος «ακαδημαϊκό προσωπικό» αναφέρεται στα μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ. Στην παραπάνω κατηγορία του ακαδημαϊκού προσωπικού συμπεριλαμβάνονται και οι ερευνητές Α', Β' και Γ' βαθμίδας των ερευνητικών κέντρων.

Τα ανωτέρω προβλέπονται αναλυτικά στο άρθρο 64 του Ν. 4485/2017(ΦΕΚ Α'114/4.8.2017), όπως ισχύει και αφορούν τους οργανισμούς έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι οφείλουν να εφαρμόζουν υποχρεωτικά όλες τις προβλέψεις του άρθρου αυτού.

Για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν οι κανόνες επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο Άρθρο 12 της ΥΑΕΚΕΔ (ΥΑ 110427/ΕΥΘΥ1020/20.10.2016).

- 28. Ερώτημα:** Η ανάθεση έρευνας επί συμβάσει σε φυσικά πρόσωπα σε ποια κατηγορία δαπανών εμπίπτει; Στην περίπτωση ανάθεσης έρευνας επί συμβάσει όπου αναγράφεται ο υπερβολάβος στην Αίτηση Χρηματοδότησης, πρέπει μετά την έγκριση να ακολουθηθεί διαγωνιστική διαδικασία ή δεν απαιτείται;

Απάντηση: Η κατηγορία δαπανών 4.ι. «Έρευνα επί συμβάσει» περιλαμβάνει δαπάνες από ερευνητικές δραστηριότητες που ανατίθενται από το δικαιούχο μέσω σύμβασης παροχής υπηρεσιών (υπεργολαβίες) σε: Α) φυσικά πρόσωπα Β) νομικά πρόσωπα. Οι ανωτέρω δαπάνες (παροχής υπηρεσιών από φυσικά και νομικά πρόσωπα) δηλώνονται κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ στην κατηγορία "ΕΡ3 - Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας, συμβουλευτικές υπηρεσίες".

Για τις δαπάνες που αφορούν σε παροχή υπηρεσιών (μέσω συμβάσεων από φυσικά και νομικά πρόσωπα) και πραγματοποιούνται από δημόσιους φορείς ισχύουν τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ. Ειδικότερα, στην περίπτωση σύναψης Δημοσίων συμβάσεων στις οποίες οι δικαιούχοι είναι φορείς του δημόσιου ή ευρύτερου δημόσιου τομέα και στις οποίες ενεργούν ως αναθέτουσες αρχές, απαιτείται η τήρηση των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 4412/2016 (Α' 147) "Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών" όπως ισχύει.

Για τις επιχειρήσεις, στην περίπτωση που δεν αποτελούν αναθέτουσες αρχές σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων, δεν απαιτείται η διενέργεια διαγωνιστικής διαδικασίας, δεν εφαρμόζεται το Άρθρο 36 της ΥΑΕΚΕΔ, οπότε, αρκεί να αναφερθεί ονομαστικά στην αίτηση χρηματοδότησης ο υπερβολάβος/πάροχος, με αναγραφή της επωνυμίας του και αιτιολόγηση της αναγκαιότητάς του (εφόσον είναι ήδη γνωστός).

(Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ)

- 29. Ερώτημα:** Στα συνεργατικά έργα ποιος είναι κατάλληλος για να ορισθεί συντονιστής φορέας;

Απάντηση: Μπορεί οποιοδήποτε μέλος της σύμπραξης, επιχείρηση, οργανισμός έρευνας και διάδοσης γνώσεων ή φορέας πολιτισμού να ορισθεί ως συντονιστής φορέας (νομικό πρόσωπο). Ενδείκνυται ο συντονιστής φορέας να είναι εκείνος ο φορέας της σύμπραξης, ο οποίος έχει σημαντική βαρύτητα συμμετοχής και ικανή εμπειρία στο συντονισμό έργων.

[Βλ. Ενότητα 8 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ]

- 30. Ερώτημα:** Μπορεί να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης νεοϊδρυθείσα επιχείρηση;

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις ή τα υποκαταστήματά τους πρέπει να έχουν συσταθεί νομίμως και να λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, ΚοινΣΕπ) ή ως ατομικές επιχειρήσεις, να έχουν ημερομηνία ίδρυσης πριν την 01.01.2016 και να διαθέτουν οριστικά οικονομικά στοιχεία για τουλάχιστον μια πλήρη

διαχειριστική χρήση κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης. Κατά συνέπεια επιχείρηση που ιδρύθηκε μετά την ως άνω ημερομηνία δεν είναι μεταξύ των επιλέξιμων δικαιούχων της δράσης.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 10.1 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΤΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ]

31. **Ερώτημα:** Μπορεί στην αίτηση χρηματοδότησης να δηλωθεί φορέας με μηδενικό προϋπολογισμό στο έργο;

Απάντηση: Δεν αποτελεί δυνητικό δικαιούχο φορέας ο οποίος συμμετέχει σε έργο με μηδενικό προϋπολογισμό. Η οποιαδήποτε συνεργασία στο πλαίσιο του έργου θα πρέπει να αποτυπώνεται στο φυσικό και οικονομικό αντικείμενο του έργου ώστε να αξιολογείται.

32. **Ερώτημα:** Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ θα πρέπει οπωσδήποτε να επιλεγεί η περιοχή παρέμβασης και η προτεραιότητα; Μπορεί η πρόταση να αφορά δύο περιοχές παρέμβασης και προτεραιότητες ΕΤΑ;

Απάντηση: Η δράση εστιάζεται σε συγκεκριμένες ερευνητικές και τεχνολογικές προτεραιότητες του τομέα των Υδατοκαλλιεργειών, των Βιομηχανικών Υλικών και του Πολιτισμού. Οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στα περιεχόμενα του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ IV και να δηλώσουν σε ποια περιοχή παρέμβασης και προτεραιότητα ΕΤΑ εμπίπτει το προτεινόμενο έργο (Στην ειδική δράση ΑΝΟΙΧΤΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ η ανάλυση γίνεται σε 2^ο επίπεδο - περιοχή παρέμβασης). Η συμβατότητα κάθε προτεινόμενου έργου σε σχέση με την επιλογή των παραπάνω πεδίων κρίνεται κατά την αξιολόγηση. Στην περίπτωση αίτησης χρηματοδότησης της οποίας το αντικείμενο εμπίπτει σε περισσότερες από μια περιοχή παρέμβασης και προτεραιότητες ΕΤΑ επιλέγεται αυτή στην οποία εντάσσεται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ, Ενότητα 5 - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, Ενότητα 10.1 - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΤΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV - ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΑ]

33. **Ερώτημα:** Πρέπει να δηλώνονται όλοι οι μέτοχοι μίας επιχείρησης (ακόμη και όσοι κατέχουν πολύ μικρό ποσοστό μετοχών) κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Σε περίπτωση πολυμετοχικής επιχείρησης, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης στο ΠΣΚΕ συνιστάται να καταχωρούνται όσοι μέτοχοι κατέχουν ποσοστό μετοχών $\geq$ του 25% ή οι πέντε (5) με το μεγαλύτερο ποσοστό, αν υπάρχουν εκατοντάδες μικρομέτοχοι.

34. **Ερώτημα:** Στο σχήμα Β' της ειδικής δράσης «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» μπορεί να συμμετέχει επιπλέον ένας Λοιπός Φορέας που αντιμετωπίζεται ως Επιχείρηση;

Απάντηση: Η αίτηση χρηματοδότησης στο σχήμα Β' της ειδικής δράσης «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ» υποβάλλεται από σύμπραξη δύο (2) ή περισσότερων Οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων. Επίσης για τις προτεραιότητες με κωδικό 3.14.1 και 3.14.2 είναι δυνατή η υποβολή αίτησης χρηματοδότησης από έναν Οργανισμό έρευνας και διάδοσης γνώσεων. Με δεδομένο ότι το σχήμα Β' διέπεται από το άρθρο 30 «Ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιέργειας» του ΕΕ 651/2014, στη σύμπραξη δύναται να συμμετέχει επιπρόσθετα μία ή περισσότερες οντότητα/ες που ανήκει μόνο στους Λοιπούς Φορείς που αντιμετωπίζονται ως Οργανισμοί έρευνας και διάδοσης γνώσεων.

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ]

35. **Ερώτημα:** Μια επιχείρηση ή υποκατάστημά της που έχει δημιουργηθεί το τελευταίο τρίμηνο είναι μεταξύ των επιλέξιμων δικαιούχων της δράσης; Πώς

αποδεικνύεται ότι ο τόπος υλοποίησης του έργου βρίσκεται σε συγκεκριμένη περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια η επιχείρηση ή το υποκατάστημά της;
Απάντηση: Όχι, οι επιχειρήσεις ή τα υποκαταστήματά τους (παραγωγική μονάδα, παράρτημα) πρέπει να έχουν ημερομηνία ίδρυσης πριν την 01.01.2016.

Μεταξύ των δικαιολογητικών που θα κληθούν να υποβάλλουν τα δυνητικά εντασσόμενα έργα για την έγκριση της αίτησης χρηματοδότησης, και ειδικότερα οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε έργο που εκτελείται όχι από την έδρα της επιχείρησης αλλά από υποκατάστημά της (παραγωγική μονάδα, παράρτημα), περιλαμβάνεται: Βεβαίωση αρμόδιας αρχής ότι η επιχείρηση λειτουργεί υποκατάστημα στην περιφέρεια από την οποία αντλεί κονδύλια για τη χρηματοδότηση του έργου (όπως η περιφέρεια δηλώθηκε στην αίτηση χρηματοδότησης). Επιπλέον, κατά την υλοποίηση του έργου θα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι το έργο πράγματι υλοποιείται στη συγκεκριμένη περιφέρεια (μέσω παραστατικών δαπανών, εγκατάσταση εξοπλισμού κλπ).

[Βλ. Ενότητα 2 - ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ, Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII - ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ]

36. **Ερώτημα:** Είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για την διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων (π.χ. διαμόρφωση κτιριακών υποδομών ώστε να καταστούν κατάλληλες για ΑΜΕΑ κλπ) και μέχρι τι ποσοστό είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Όχι, οι δαπάνες για την διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων ώστε να καταστούν κατάλληλες για ΑΜΕΑ δεν είναι επιλέξιμες, εκτός εάν η διαμόρφωση αυτή απαιτείται για την εκτέλεση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου.

Διευκρινίζεται ότι σε περίπτωση που απασχολούνται στο έργο άτομα με αναπηρία, καλύπτεται το κόστος για εύλογες προσαρμογές μέχρι ποσοστού 5% του προϋπολογισμού έργου του δικαιούχου που απασχολεί τα άτομα με αναπηρία (Υποκατηγορία δαπάνης 5.ν. Δαπάνες προσαρμογών για άτομα με αναπηρία).

[Βλ. Ενότητα 6.1 – ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI - ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ]

37. **Ερώτημα:** Μια επιχείρηση με τη νομική μορφή Αστική Μη Κερδοσκοπική ή μια ΜΚΟ είναι μεταξύ των δυνητικών δικαιούχων της δράσης;

Απάντηση: Ναι, δυνητικός δικαιούχος είναι επιχείρηση κάθε νομικής μορφής.

Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας δράσης. Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις». Επομένως, κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, μια Αστική Μη Κερδοσκοπική ή μία ΜΚΟ δύναται να δηλωθεί ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχείρηση».

[Βλ. Ενότητα 4 - ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ – ΟΡΟΙ & ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ]

Σημείωση: Οι παρούσες απαντήσεις συνιστούν απλές διευκρινίσεις και δεν συνιστούν τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων της Πρόσκλησης της παρούσας Δράσης και των Παραρτημάτων της.